

1927

Imprimat legal.

25 OCT 1927

CIMBORA

6.
ÉVF.
X. 20.
MEGJELE-
NIK HAVONTA
3-SZOR MINDEN
HÓ 10, 20 ÉS 30-ÁN

FŐSZERK. BENEDEK ELEK

ROMÁNIA ÉS AZ UTÓD-
ÁLLAMOK EGYETLEN
MAGYARNYELVŰ
KÉPES GYER-
MEK LAPJA

19
2 példány

Biblioteca Univărsităților

Cluj

BOU Cluj / Cent KUKORICAFOSZTÁS Cluj

— MÜHLBECK KÁROLY RAJZÁVAL. —

Lásd szöveg 454. oldal.

29
SZÁM

Rodostói éj

Irta: NIKOLAJEVITS LÁSZLÓ.

Eső szitált. A fellegóriások
vívta az égen borus-harcokat
egymással. Bőszült hullám-ajkak
csókolgatták a tikkadt partokat.

Leszállt az est és felgyultak a mécssek
bus lángjai: a fellegek mögött.
Rodostó partján Mikes némán állott
a „mindhiába” — álmai között.

Két „messzelátni-vágyó” bus szemébe
kiült a könny. A vihar véget ért.
A régi, kuruc szellemeknek élén
Mikes diák a sirba vissza tért.
(Zilah.)

Isten veled, gólyamadár!

Irta: GÁRDONYI GÉZA.

Közeledik az ősz. Kertemben már nyílnak
az őszirózsák, a gesztenyefám minden nap hal-
ványabb.

A gólya elment. Szent István napján lát-
ták utoljára. Nem halásztak, csak álltak, áll-
dogáltak elgondolkozva a fűben; ott álltak
mind a ketten. A fecskék vidáman csapongtak
fölöttük a levegőben. Azok még nem gondol-
tak akkor az elutazásra.

Furesa két madár faj ez, hogy tavasszal
mindig ide jön a másik világrészből, ősszel
visszatér a másik világrészbe. De ott nem rak-
nak fészket és nem költenek, csak itt miná-
lunk. Melyik hát az igazi hazájuk? A mi ha-
zánk.

Még furesább, hogy ez a két gólya, meg
ez a pár száz fecske az egész országból csak
éppen a mi falunkat szereti. A messze Afriká-
ból ide térnek mindig vissza, a mi szegény ná-
das házaink közé, a mi egyszerű mezőinkre.
Mi van a mi falunkon olyan szeretni való,
hogy érdemes érte átrepülni egy egész nagy
tengert, meg egy egész nagy országot?

Ahogy a két gólya itt áll a mezőn, egy-
más mellett az őszi napfényben, bizonyára,
igy beszélgetnek:

— Öregem, — mondja az egyik — a vizi-
liliomnak fogytán a virága.

A másik bólint erre a fejével csendesen.

— Mikor indulunk?

— Amikor az utolsó lilium is eltűnik.

— A gyerekek elég erősek?

— Elég erősek.

Itt mind a kettő újra bus elmerengésbe
mélyed. Milyen szomorú tud lenni a madár!

A minap aztán sok gólyát láttam a ma-
gasban. Odafenn kanyarogtak a falu fölött,
aztán egyszer csak: egyenes az ut dél felé.

A fecskék csak tegnap mentek el. Ugy
beszéltek meg, hogy a templom tetejéről in-
dulnak, mert ott gyűltek össze.

Töméntelen nagy fekete madárraj volt az
ott együtt. A falu csendjében nem hallatszott
ott egyéb, csak az ők csivikelésük. Tanács-
koztak, vitatkoztak. Vajjon mit vitattak? Ve-
zért választottak-e, vagy az ut irányát be-
szélték meg? Rossz hírt kaptak-e Afrikából?
Vagy valamelyik más fecske népről szavaz-
tak, hogy megvárják-e őket, vagy nélkülük
menjenek! Ki tudná megmondani, ha nem
madár?

Fölkerekedtek, egy párszor körüljártak
fenn. Bizony a falura néztek alá a magas-
ból meg a vidékre, aztán elszálltak ők is.

De hát miért megy el a gólya? Miért
megy el a fecske, ha a mi falunkat érzi ott-
honának?

Oh, bizony, könnyű azt kitalálni: az Ur,

aki ruházza a mezők liliomát, nem itt terít télen az ég madarainak asztalt. Elközelget az őszi. Az október hideg lehetésétől dermedten hullanak el a bogarak milliói; a december szele pedig kemény kérget fagyaszt a vizeken. s havat borít a mezőségre. Miből éljen akkor a szegény gólya, meg a szegény fecske? Éhen halna meg itt az Istenadta valamennyi.

Ma már nincs se fecske, se gólya. Talán éppen most repülnek fent a szédítő magasság-

ban a tenger fölött és a tenger felhői fölött. Talán éppen most kiált az egyik gólya fiu:

-- Anyám, fáradt vagyok.

— Terjeszd ki a szárnyadat, — feleli bizonytalansággal az anyja.

S megszűnik a szárnyak levegő-verése. Az egész gólyaacsapat kiterjesztett szárnyal leng a levegőben,

(Eger.)

Parasztfurfang

(Orosz mese.)

Elmondja: ISTVÁN BÁCSI.

Az erdős Ural vidéken élt egyszer egy paraszt, aki földhözragadt szegény volt. Se jószága, se kenyere, pedig éppen elég gyermek forgolódott a ház körül. Bizony, többet éhezett a paraszt a gyermekeivel együtt, mint ahány jóllakott napot megszámlálhatott.

A parasztnak, mint mondtam, semmi jószága nem volt, de volt egy szép, hizott libája. Sokáig jól tartotta, tömte a libát, de egy szép napon nagyon rájuk köszöntött már az éhség. Már pedig az éhség sehol sem szívesen látott barát: mit volt mit tenni, fogta magát a paraszt, leölte a libát, megpörkölte, megsütötte és akkor hozzáült az egész család. Minden jó lett volna, ámde se kenyér, se egy csepp só nem volt a háznál.

— Hm, — mondta a paraszt az asszonyának, — mihez kezdünk a libával, só meg kenyér nélkül? Okosabb lesz, ha elviszem az uraságnak ajándékba és kenyeret meg sót kérek helyébe. Akkor legalább jóllakunk.

Elment hát az urasághoz és amint belépett, így köszöntötte:

— Alázatos szolgád, uraság! Egy libát hoztam ajándékba! Fogadd olyan jószívvel, amilyenel én hozom!

— Hát ez derék, szolgám! Köszönöm neked! De ha már elhoztad, osszad is el mindjárt, hogy mindenki megkapja a maga részét.

A földesur ugyanis ötödmagával ült az asztalnál: ott ült a felesége, a két fia, meg a két lánya.

Kést nyomtak hát a paraszt kezébe, az meg neki látott a tálalásnak:

A liba fejét az uraságnak adta:

— Te vagy a családfő, téged illet a liba feje!

Az asszonynak a libafara jutott:

Az asszonynak mindig itthon kell ülni, mert ő vigyáz a házra. Neked a püspökfalatját adom!

A két lábát a két fiúnak nyujtotta:

— Ti nektek egykoron atyátok nyomdokába kell lépnetek...

A két lánynak egy-egy szárnyat adott:

— Ti már nem sokáig maradtok itthon. Előbb-utóbb szárnyra keltek és kirepültök a családi fészekből...

És mert én csak egyszerű paraszt vagyok, — nekem jut a maradék, — mondta és magának vette az egész libát.

A földesurnak nagyon megtetszett a furfangos paraszt észjárása, borral kínálta, megajándékozta sóval meg kenyérral és barátságosan bucsuzott tőle.

Am meghallotta ezt a históriát egy falubeli gazdag paraszt, aki nagyon irigy volt szegény komájára. Őt ludat ölt hát le egyszerre, megsütötte és avval állított be az urasághoz.

Mit akarsz, szolgám? — kérdezte a földesur.

— Egy kis ajándékot hoztam, instálom, — szerénykedett a parasztgazda, — ha nem vetné meg...

— Hát ez derék, szolgám! — válaszolt amaz. — De ha már elhoztad, osszad is el mindjárt, hogy ki-kik megkapja a maga részét. (Mert hát ekkor is asztalnál ültek.)

A paraszt gondterhes képet vágott, kezébe vette a nagy konyhakést, de sehogy sem ment a dolog. Majd így, majd amugy próbálkozott; de sehogy sem akart sikerülni az osztás. Végül is ott állt tehetetlenül és a fejét vakarta.

Erre a földesur a szegény parasztért küldött, hogy ossza el ismét a ludakat.

Mi sem könnyebb annál! — szólt amaz.

Fogta magát és egy libát a földesurnak meg a feleségének adott:

— No, uram, asszonyom, most már hárman vagytok!

A két fiu is egy libát kapott:

— Ezzel aztán ti is hárman vagytok...

A lányok se kaptak többet:

— Nincs belőle károm, itt is van már három...

A fennmaradt két libát pedig megtartotta magának:

— Mi pedig szintén hárman vagyunk...

Az uraság nagyot kacagott a tréfán:

— Furfangos fickó! — kiáltotta, — pompásan tudsz osztani és sohasem feledkezel meg magadról!

Gazdagon megajándékozta és hazaküldte. A gazdagnak nem adott semmit, úgy hogy az szégyenszemre, üres kézzel kullogott haza.

(Szatmár.)

A Fehér Sas.

Vidám diákregegy.

Írta: Fabian Gyula. Rajzolta: F. Biczó Ilona.

Toka résztvevő sóhajjal vette tudomásul ezt a mondatot. Majd véleményt alkotott a dologról.

— Bizonyosan a cipőd. Legjobb lenne, ha levetnéd. Egy teljes órát kell itt eltöltenünk. Képzelem, hogy milyen kellemes lehet itt álldogálni fájós lábbal egy óra hosszáig.

Szunyogi megfogadta Toka tanácsát. Lehuzta a cipőjét és az övére akasztotta.

— Így már könnyebben birom. Csak nátha ne legyen majd a vége ennek a mulatságnak.

Ezután a kis esemény után újra csönd borult a tájra.

De hah! mi az? A sejtelmes csöndet egy távoli bokor csörrenése zavarta meg.

Toka följélt. Oldalba öklözte bajtársát.

— Hallottad? — kérdezte remegő hangon.

— Hallottam. Hiszen nem vagyok süket. Pszt! És mintha keselyű vijjogását hallanám.

Hallgasd csak! Mintha távolról valami bömbölő hang közelednék. Ha Afrikában lennénk, azt mondanám, hogy az oroszlán hangja.

— Az ám! Oroszlánordítást hallok.

Toka elsápadt, ami azonban a hold világánál nem látszott. Jobban figyeltek. Valóban. Egyre közeledő oroszlánordítás verte föl az erdő csendjét. És ha még csak ez az egy oroszlán rémitgette volna a cserkészek gyöngé szívü szakácsát. De egyre jobban bontakozott ki az erdő mélyéből előhangzó hiéna-vonítás, tigrisnyávogás, vaddisznó rőfögés és más vadállatok természetű hangja, amelyeket Toka a természetrajz nyomán élesen meg tudott különböztetni. Erősen figyelt. Semmi kétség. A vad dsungel rémes zaját hallotta az erdőből. A legkülönbözőbb vérszomjas állatok ordítása, nyávogása, bömbölése szűrődött ki a sötét lombok közül.

Amikor a sejtelem valóra vált és semmi kétség nem volt aziránt, hogy valóban vadállatok serege fogja körül a két cserkész őrhelyét, szegény Tokának vacogni kezdett a foga rémületében és egész testében reszketett. Idegesen markolászta meg az övében szunnyadó, töltött kutyariasztót. Bizony ez nem fegyver egy olyan oroszlán ellen, mint amilyen ott ordít a szomszédos bokorban oly bánatosan, mintha szive akarna szétrepedni.

— Te pajtás! Hallod ezt a pokoli zenebonát? Nem álmodom én? Csipd meg kérlek, kiméletelesen a karomat, hogy fölébredjek ebből a rémes álmából.

— Nem álom biz ez! Hallgasd csak, hogy nyivákol a fa tetején valami jaguár, mint valami megveszett kandur! Csak azt nem tudom, hogy majd miképen menekülünk meg ennyi vadállattól? Szaladjunk!

Hová? Hiszen körül vagyunk véve. Bármerre szaladunk, bizonyosan valami vadállat karmai közé jutunk. Meg őrhelyünket nem szabad elhagynunk. Így szól a cserkész törvény. Hanem vedd elő a trombitádat, fujd erősen a riadót, én elsütöm a pisztolyomat, riasztó lövést adok le. Erre majd a tábor fölriad és segítségünkre siet.

Toka alig nyögte ki a véleményét, Szunyogi az ajkához emelte a trombitát és teli tüdővel megfujta. Fölharsant a riadó. Olyan erővel, amilyen erővel talán a Gábiel angyal trombitája fog harsogni, amikor az utolsó itéleten a halottakat tanasztja föl sok ezer éves álmukból. Toka is kirántotta övéből a kutyariasztót, kinyújtott karal jó messzire tartotta az arcától és hősiesen elsütötte. No, becsületére legyen mondva, olyat pukkant a kutyariasztó, mint valami kis ágyu. Toka egyre szédte a zsebéből a patronokat, durrogatatta a kutyariasztót, közbe „segítség“-et ordított, mintha nyuzták volna, Szunyogi meg harsogtatta a trombitát, mint a már említett Gábiel arkangyal.

Vad erővel, diadalmasan zugott fel erre a dsungel vérfagyasztó hangzavara, majd egyszerre elült, mintha bicskával vágták volna el.

A cserkész tábor felől lárma, majd siető léptek dobogása hallatszott. Fölriadt az egész tábor. Mindenki gyorsan felöltözött és arrafelé szaladt, ahonnan a trombitaharsogás, a lövöldözés és a segítségért való ordítás hangzott. Senki sem maradt a táborban, csak egy cserkész üldögélt a tábornál és vigyázott a csapat zászlajára, amely a parancsnok sátra előtt állott.

Még Szőke tanár ur is odafutott, amerre a vész tombolt. Amikor odaért, meglepetve látta, hogy a két szakács milyen csodálatos működést fejt ki. A két őrszem körül a cserkészek részben megriadva, részben nevetve szemlélték Tokát és Szunyogit, akik magukon kívül még mindig egyre adták le a vészjeleket. Szunyogi felfújt pofával harsogtatta a riadót. Toka bőszen lövöldözött. Töltött és lőtt. Töltött és lőtt. És így tovább. Közbe nagyokat ordított, kivált amikor eszébe jutott a sülyedő hajók vészjele: S. O. S. — ő is ezt kiabálta: S. O. S! Ujból S. O. S!

Szóke tanár ur elképedve nézte a két önkívületi állapotban levő szakácsot. Majd jól hátravágta Tokát. Ez nagyot csuklott, a torkán rekedt az S. O. S. A lövöldözést is abba hagyta. A Szunyogi trombitája is elhallgatott.

— Mit műveltek itt? — kérdezte Szóke tanár ur.

Toka nagyot sóhajtott. Megragadta a tanár ur kezét. Hálatalten rebegett.

— Jaj! Az Isten áldja meg, édes tanár ur! Igazán az utolsó pillanatban érkeztek. Már az oroszlán torkában voltunk. Ha nem jöttek volna, fölfaltak volna az őserdő vadjai, a tigrisek, a hiénák, a jaguárok.

— És a februárok. Mit beszéltek itt összevissza vadállatokról, hiénákról és oroszlánokról? Mest Szunyogi is közbe szólt.

— Igen, kérem. Vadállatok vettek körül és éppen olyan tisztán hallottuk az ordításukat, mint a tanár urat.

— Micsoda bolond beszéd ez?

— Kérem, nem képzelődünk. Igazán mondjuk, hogy vadállatok vettek körül és azok ordítottak.

Mintegy feleletül oroszlánbögés hallatszott távolról. Ezuttal a cserkésztábor felől.

Toka diadalmasan kiáltott föl.

— Tetszik hallani, tanár ur? Már újra kez-

dik, — és izgalmában megint elsütötte a kutyariasztót és elrikkantotta magát: S. O. S.!!!

— Hagyd abba már az ostobaságaidat. Azt a különös hangot hallottam ugyan, de az bizony nagyon idétlen utánzása csak az oroszlánbögésnek. Titeket bizonyára megtréfált valaki, ha ugyan egyáltalában igaz, hogy ti vadállatokat hallottatok. Nem hallok én semmit mást, mint rémes béka-kuruttyolást.

— Nem képzelődünk, tanár ur! — erősködött Szunyogi. — Igazán hallottuk a vadállatokat. Ezek ijesztettek meg annyira, hogy riadót fujtak. Nem volt az tréfa dolog, amikor itt körülöttünk mindenfelől valami rémes hang üvöltött felénk.

— Jól van, jól. Föltételezem rólatok, hogy ti nem akartatok rossz tréfát csinálni. Nem is lenne az szép dolog. De én nem értem az egészszet, mert az az egy bizonyos, hogy a császtói erdőben nem tanyáznak oroszlánok. Legfellebb nyulak. Főképpen amióta ti ketten is itt silbakoltok. No, mindegy. Menjünk vissza a táborba.

Az egész csapat visszafelé haladt. Toka és Szunyogi élénken ecsetelték az átélt borzalmaikat. A cserkészek nevettek is, hitetlenkedtek is; a két vitéz őrszem eleget bosszankodott, hogy neveltségesek lettek.

A tábor közelébe érve, Szóke tanár ur megállott.

(Folyt köv.)

A rétes meg a befőtt

Írta: ZSOLDOS LÁSZLÓ

Nagyszerű játékot találtak ki a gyerekek a nyaralóban. Nem volt otthon a mama, hát Tibor meg Aranka besződítették a kertbe a szomszédok gyerekeit, s amikor már jó sokan voltak, akkor körbe álltak és elkezdtek tanulni.

— Mit játszunk? — kérdezte a kicsiny Aranka és töprengése jeléül elkezdte szopni az ujját.

Tibor erre megvakarta a fejét, de nem az Arankáét, hanem a magamagáét, és így szólt:

— Játsszunk vasutat!

Többen helyeselték az indítványt, Gyuszi azonban, a sarki kettészek lia más véleményen volt.

— Eh, — mondta — a vasut unalmas játék. Mindenkiki befogózik a másiknak a hátába és aztán úgy szaladunk egymás mögött, akár a libák.

— Csak hogy nem gágogunk ám, mint a libák, — ellenkezett egy buksifejű gyerek, — hanem elgázolunk mindenkit, aki elénk kerül.

— Szamár! — szólt közbe feddő hangon egy nyurga leányka. — Ilyent nem is szabad mondani, hogy elgázolunk valakit. Hátha téged gázolna el a vonat, az neked nem fájna?

— De én pöfögni szeretnék, — türelmetlenkedett Tibor. — Mert én leszek a mozdony.

Erről a vágyáról azonban rögtön lemondott, mihelyt Gyuszi, a kertészgyerek előadta a maga tervét. A ravasz Gyuszi ugyanis így szólt:

— Ide hallgassatok! Sokkal jobbat mondok én a vasutnál, játszunk rétest!

— Rétest? — kiáltották mindnyájan meglepetve. — Az pompás lehet! De hogy kell játszani?

A kert tele volt gyümölcsfával és Gyuszi ennél fogva nagyon nyugodtan így szólt:

— Mindjárt megmutatom.

Most lefeküdt a földre s azt mondta egy körülötte álló kis leánynak:

— No, Juci, én vagyok a tészta és te vagy a szakácsnő. Nyujts ki egy kicsit. De ne nagyon, mert nem akarok nagy rétes lenni.

Szétterpesztette fektében a kezét-lábát, a kis szakácsnő meg meghuzogatta egy picikét ezeket a testrészeket, s erre Gyuszi így szólt:

— Elég, már ki vagyok nyujtva. Mondjátok meg, milyen rétest akartok? Cseresznyést vagy meggyest?

— Meggyest! Cseresznyést! — kiáltottak össze-vissza a gyerekek. Végre kisült, hogy a többség meggyes rétesre szavazott.

— Jó, — felelte Gyuszi hanyattfekve. — Hanem ahhoz több cukor kell. Hát egy, kettő, gyerekek, rázzatok hamar meggyet és szép sorban rakjátok belém. Mert én vagyok a rétes. — És nagyobb bizonyosság okáért már ki is tátotta a száját.

Tibor álmélkodva nézte egy darabig, hogy ételik Gyuszit a gyerekek nagy kacagás közt az ő meggyükkel, melynek a magját a hanyattfekvő „rétes“, természetesen, mindig gondosan kiszedte előbb, aztán egyszerre csak elkiáltotta magát:

— Nekem meg cseresznyét rázzatok! Én is rétes leszek, csak hogy cseresznyés, és már ki is vagyok nyujtva.

Szólt és Gyuszi módjára ő is szépen elterpeszkedett hanyattfekvést a földön. Aranka volt a szakácsnője.

Csak hogy Arankának több esze volt, mint Jucinak, mert ő maga fejtette ki a cseresznyéből a magot és eközben minden második szemet megkóstolt és szerencsésen meg is evett.

— Jó szakácsnő mindig megkóstolja az ételt, — magyarázta bölcsen Tibornak, aki azonban réteshéles létere ugy elkezdte szidni emiatt Arankát, akár a bokrot.

Ki tudja, még talán össze is veszték volna egymással a rétes és a szakácsnő, ha Gyuszi, a „meggyes“ idejekorán közbe nem szól, hogy:

— Ne mérgeledjél, Tibor. Tudod mit? Ne légy te rétes, hanem játsszatok most mind a ketten Arankával befőttet!

— Hát azt hogy kell? — kérdezte Tibor meg Aranka egyszerre.

— Mindjárt megmutatom, csak előbb hozzatok ide cukrot. Mert a befőttöz is cukor kell, meg a meggyes réteshez is.

Aranka sem volt rest és az éléskamrából, amelyet nyitva felejtett bent a nyaralóban az igazi szakácsnő, kihozták a porcukrot. Ebből először is odaadtak egy marékra valót a nyalánk „meggyesrétes“-nek, aki, miután annak rendje és módja szerint megcukrozta vele magát a száján keresztül, így szólott hozzájuk:

— Befőttet úgy kell játszani, hogy például Tibor lesz a cseresznyés befőttes üveg és Aranka lesz a meggyes.

— Nagyszerű! Nagyszerű! — tapsolt a két gyerek és már mind a ketten gazdasszonyt kezdtek keresni a többiek közt, hogy legyen, aki megtömje az üveget gyümölcselel.

— Ohó, — kiáltotta most ravaszul Gyuszi, akit úgy megtömtek meggyel és cukorral, hogy most már csupa lustaságból maradt hanyattfekve, — nem tudjátok, mi a tisztaság? Először is ki kell mosni a befőttes üvegeket!

S felkönyökölvén, hamiskásan hunyorgatott a többiek felé és kiadta nekik a parancsot:

— Rajta, fiuk, fogjátok meg ezt a két befőttes üveget, először is vigyétek a kut alá és huzzátok rájuk a vizet!

A pajkos fiuk kacagva ragadták meg a visitó Tibort meg Arankát, s bizonyosan odacipelték volna őket a szivattyus kut alá, hogy alaposan megzuhanyozzák, ha

ebben a percben, szerencsére, haza nem érkezik Tiborék mamája.

— Mit csináltok itt? — szólt erélyesen a mama. — Miféle zenebona ez itten, gyerekek?

A csintalan szomszédok, természetesen, nyomban el eresztették a síválkodó két befőttes üveget és eliszkoltak. A furfangos Gyuszi is szívesen kereket oldott volna, hanem erre már nem volt ideje, mert a mama rögtön észrevette és szigorúan kérdezte:

— Hát ez mit hempereg itt a földön?

— Ő a meggyesrétes! — panaszkolta be Tibor és Aranka. — És olyan sok meggyet meg cukrot rakott a szájába, mama!

A mama haragra lobbant.

— Mit? Még cukrot is? Ebben a drága világban?

Kicsit tétovázott, aztán egyszerre csak odalépett a földön összekuporodó Gyuszihoz, lehajolva hozzá, meg-

fogta ökelmét és tréfás bosszúval szólt oda a még mindig szepegő Tibornak és Arának:

— Ejh, gyerekek, gyerekek! Hát ti nem tudjátok, hogy ha már megbéleltétek a rétest gyümölcessel, akkor még össze is kell sodorni?! Gyertek ide hamar és sodorjátok meg egy kicsit ezt a huncut rétest. Ne féljétek! Fogom! Hengergessétek meg egy kicsit itt a homokban!

S Tibor meg Aranka szepegés helyett most kacagva guggolt le a megszeppent Gyuszihoz és sodrás fejében alaposan meghengergették a furfangos „meggyesrétest” a porban.

— Elég, gyerekek! — vetett véget hamar a rétes-sodrásnak a mama, most pedig fölkapom ezt a haszontalan rétest és mindjárt beleteszem tepsibe és a sütőbe!

A megrémült Gyuszi nagyot vitott, a mama pedig nevetve eresztette el a kis betyárt, aki úgy elszaladt a tepsibetevés elől, hogy még a lába sem érte a földet.

(Budapest.)

Az öreg koldus

Írta: HELTMANN ERVIN.

A napokban a kisváros egyik utcáján egy a sok kéregetéstől, alázatosságtól valósággal kétrét görbült öreg koldus bandukolt végig. Szennyes, rongyos ruhában, szétaposott cipőben. Zsíros kalapja alól kurta ősz hajszálak hullottak alá mély redőkkel teleszántott homlokára.

Egyszerre csak a koldus egy sereg vidám gyermekkel került szembe. E gyermekesereg-ből hirtelen egy kis csitri leányka lépett elő és mosolygós, ártatlan arccal megfogta a koldus kabátját. A koldus meglepetten, ijedt, fáradt tekintettel nézett a gyermek felé. A leányka mit sem szólt, csak a koldus felé tartotta tarka, ragyogó színekben pompázó labdáját. Azt, amely oly gyakran repült már át a ragyogó napsugarban fiúrdó levegőn. Oda, ahová pillanatnyi szeszélye éppen diktálta. Tekintete azt látszott mondani: „Nézd, koldus bácsi, mily szép labdám van. Neked is megmutatom. Hadd gyönyörködjél te is benne!”

Az öreg koldus hirtelen mintha valamilyen varázslat hatalma alá került volna. Szólni nem tudott. Csak bólintott. Oly csodálatos érthetetlen volt, hogy akadt egy emberi lény, amely vele, a sorstól megtört, az emberektől többnyire rideg bánásmódban részesített koldussal barátságosan foglalkozik. Ára feldé-

rült. Valósággal átszellemült. Szívét szokatlan, jóleső melegség járta át. Ugy állott ott, mint aki előtt hirtelen a mennyország kapuja nyílt fel.

De a való élet már utban volt, hogy kegyetlenül szétrombolja azt a varázslatot, amely alatt az öreg koldus pillanatokra állott. Hirtelen kinyílt egy ház ablaka és egy ideges, kemény hang szólt ki onnan: „Mit csinálsz, Margitka? Jere be azonnal!”

A gyermek a hang hallatára összereszt. Mosolygó arca elkomolyodott. Még egy utolsó szomorú pillantást vetett a még mindig köbálványként ott álló koldusra. Aztán mint egy látomány eltűnt.

Az öreg koldus csak később tért magához. A szelid angyalként feléje közeledő ártatlan gyermek eltűnése után az az érzése volt, mintha az ég omlott volna össze feje felett.

De végül mégis csak összeszedte magát. Lassu, öreges lépteivel ismét folytatta útját. Pár pillanat múlva eltűnt szemünk elől. Elnyelte őt is a mindennapi élet tülekedő lármája.

(Torda.)

Cserkész Pista levelet ír nagyapóknak

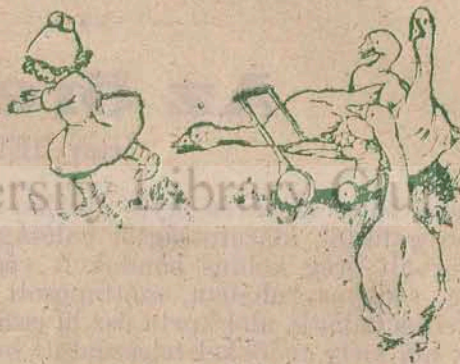
Kedves Nagyapókám, látom, hogy már Veréb Jankó is munkatársa a Cimborának, mért ne lennék én is, hiszen én már III. elemibe járok. Szin egyes a bizonyítványom, s amellet cserkész fiu is vagyok, ugy is hív-nak engem, hogy Cserkész Pista. Sok cserkész kaland-
dóm volt már nekem, egyet megírok magának, hogy a Cimborába tegye ki.

Tetszik tudni, mi tanyán lakunk, az alföldi szép nagy rónaságon, s tőlünk egy puska-lövésnyire van egy tanya, ottan lakik egy kisleány, akinek Katóka a neve

készkedő utra, hogyha valahol segítségre szoruló felebarátot látok, cserkész eskümhöz hiven segítsek rajta. Még egyhajításra sem távolodtam a tanyától, hát látom, hogy — ó, Jézusom, ó, Krisztusom! — szalad Katóka, mert nyomában a libák, már-már utól érik, sőt utól is érték, mert egyszerre csak puff! Katóka meg-bottlott, elterült a földön.

— Hej, szervusz, világ! — kiáltottam én, s azzal nyakam közé kaptam a lábamat, szaladtam, mint a gondolat, még annál is sebesebben s pont abban a pillan-atban értem a csatatérre, amikor a libák diadalm-as gágogással rá akarták vetni magukat Katókára, azzal

van neki egy szép porcellán-babája, annak a neve Tündér Ilona. Egy szép tavaszi napon, mit gondolt, mit nem Katóka, Tündér Ilonát beleültette egy szép kis kocsikába, aztán csak tolt, tolt, addig tolt, hogy ha megfordul, már nem látta volna a tanyájukat, legfennebb a füstjét, azt is alig, amint azt a Kisfaludy Károly nevű nagy költő olyan szépen írja. Hát, Uram, Teremtőm, egyszerre csak mi történt? Az történt, hogy jön szembe Katókéval 4, azaz négy liba, rettentő sziszegéssel, kér-dik tőle haragosan:

— Mit keresel a mi tanyánkon te, tökmag?

Hej, Szűz Mária, ne hagyj el! — megijedt Katóka szörnyűségesen; torkán akadt a szó, de nem akadt torkán a sírás, mert keserves sírással megfutamodott, zsák-mányul hagyván a kis kocsikát, s abban Tündér Ilonát.

— Én éppen akkor indultam el a mi tanyánkról cser

a gonosz szándékkal, hogy össze-vissza csipkedjék.

— Megállj! — Vissza! — kiáltottam én, hogy esengett belé az alföldi szép nagy rónaság — azzal közójük csaptam cserkészbotommal, ugyanakkor talpraállítottam Katókát, s mondom neki:

— Ne sirj, kis Katóka, ne sirj. Töröld le könyecskéidet, semmi baja sem esett a te Tündér Ilonádnak.

Mi ujság?

Hej, sokadalom, lakodalom, volt nagy riadalom a liba seregben! Ahányan voltak annyi felé szaladtak, én meg utánuk, s szaladtak a gyávák, hogy lábuk sem érte a földet, amikor aztán jó messze szaladtak, gyöngéden beleültem a kocsiba Katókat, az ölébe fektetem Tündér Ilonát, akit Katóka oly szorosán ölelt keblére, mint édesanya a gyermekét, ami engem úgy meghatott, hogy a köny kicsordult szememből, és aztán toltam, toltam a kocsikát, az oly vigan nyikorgott, hogy soha még ily vig nyikorgást nem hallottam, s addig tol-

tam, addig toltam, hogy egyszerre csak ott voltunk a Katókákék tanyáján, persze, bementem Katókákékhoz, hát éppen akkor terítették uzsonnához, hej, volt öröm, de volt egyéb is, nevezetesen frissen sült kalács meg haboskávé, amelyet tudom, nem eszik Tökmag király, de még maga sem ugy-e, Nagyapóka?

(Türkeve.)

Kezét csókolja:
CSERKÉSZ PISTA.

A repülő hálókocsi. A németek előállították a nemzetközi repülőforgalomban az első olyan repülőgépet, melyen az üléseket kényelmes fekvőhelyekké lehet átalakítani. Ennek a gépnek a neve D 960 és repülő hálókocsinak is nevezik. Berlin repülőtéréről kiindulva London repülőállomásáig 7 személlyel együtt 160 kilométeres sebességgel haladt. Most a berlin—moszkvai utat tervezik s ezt egy nap alatt akarják megtenni.

A tengeri madarak védelme. Londonban nemzetközi mozgalom indult meg, hogy az olajjal fűtött hajók ne szennyezzék be a tenger vizét. A madarak ugyanis ott jelennek meg igen számosan a hajók közelében, ahol az ár a legnagyobb, ha azonban ott olajtartalma a víz, az elpusztítja a tengeri madarakat.

A légi közlekedés télen sem szünetel. Akinek kedve kerekedik télen légi utazást tenni, nem kell visszariadnia attól a hideg miatt, mert a német légi közlekedő társaság arról is gondoskodott, hogy a léghajókban megfelelő meleg legyen. A kabinok fűtése úgy történik, hogy friss levegőt szivattyuznak be a gépbe, egy csőben tovább vezetik. A meleg levegőt azután bevezetik a repülőgép kabinjába.

Uj Zeppelin-léghajó. Uj léghajó készül Németországban, melynek az a célja, hogy Sevilla és Buenos-Aires közt létesítsen léghajó-összeköttetést. Az új léghajó 230 m. hosszú, 31 m. széles és 35. m. magas lesz 105.000 kubikméter belső tartalommal. Ujtás az lesz rajta, hogy benzin helyett más anyagot tartalmaz, egy olyan anyagot, melynek a benzin felett sok előnye van. A leggyorsabb gőzösnek 20 nap alatt kell, míg Spanyolországból Amerikába jut; ez a léghajó 4 és fél nap alatt fogja ezt az utat megtenni. Elsősorban postaszolgálatot fog teljesíteni, de 30—40 embert is vihet. A következő év őszén fog megindulni.

A német „Ifjuság háza”. Münchenben megnyitották a tágas és teljesen a célnak megfelelő otthont az ifjuság számára. Ez a ház az előtte elterülő épületekkel együtt 500 embert tud magába fogadni. Leginkább olyan csoportok számára létesült, amelyek vezetőivel együtt érkeznek, vagy pedig egyes vándorlók számára., 20 éves korig és akkor, ha szülőhelyük igazoló iratával vannak ellátva. Az éjszakai tartózkodás 30 pfenningbe kerül egy egész napi tartózkodás ellátással 2 márka.

Hamisítók ellen való védekezés. Egy németországi kvarclámpagyár olyan szerkezetű lámpát szerkesztett amelynek segítségével nagyon jól fel lehet ismerni érték-papírok, pénzek, bélyegek hamisítását. Ha ezzel a lámpával átvilágítják az írást, minden hamisítás azonnal előtérbe jut és kiviláglik. Még a betűtintával való belejavítást is azonnal meg lehet látni, mert rögtön megmutatja a mászinű tintát. Ennek az eszköznek a segítségével a hamisítók munkája sokkal nehezebb lesz.

Remény

Irta: KOVACS EMMA.

Esik eső, pityereg,
Olyan, mint a rossz gyerek.
Hol sirdogál, hol nevet,
Tréfálnak a fellegek.

A rét felett köd uszik.
A kis falu aluszik.
Szellő... ki tudja, hol jár?
Pihen az egész határ.

(Mocsolya.)

Én is fejem lehajtom,
Bánatom elsőhajtom.
Ej!... Ne sirj, te rossz gyerek,
Hiszen lesz még kikelet.

Lesz még tavasz, lesz még nyár,
Ujra vidul a határ.
Nem temeti be a tél,
Aki hisz, tűr és remél!

Beszámoló a nyári vakációról

Drága jó Nagypapó!

Felejthetetlen szép volt az idei nyaram. Ott töltöttem a magyar tenger partján, a hullámos Balatonnál. Drága jó keresztstüleim szerezték meg nekem ezt a nagy örömet. Az ő Balaton melletti villájukban töltöttem ez a szép nyarat Alsóörsön.

Julius 2-án indultunk el Budapest felé, hogy onnan utazzunk a Balatonra. Robog a vonat a végeláthatatlan, délibábos, aranykalászos Alföldön. Kis fehér tanyák vidáman integetnek a hullámzó buzatengerből. A távolból kis falvak tűnnek elő a napfényben ragyogó bádgy tornyokkal. A zöld réteken tarka tehéncsordák kolompolnak, esikók hengergöznak a puha, illatos fűben. A szélmalom óriási kerekai lassan, méltóságosan forognak. A síkságból csak a hórihorgas kut-gémegek emelkednek ki. Mily szép az Alföld! E bájos kép szemlélése közben önkénytelenül is eszembe jut Petőfi „Alföld” című költeménye. „Szép vagy Alföld” gondolom én is elragadtatva, látva ezt a szép aranykalászos rengeteget, amelyből piros pipacsok, kék buzavirágok integetnek. A táj bájos szépségétől egészen lebilincselve állok az ablaknál, miközben a vonat kattogva, zakatolva visz a lövésár felé. Egyszer csak megnépesül a környék. Emberek jönnek-mennek, füstökádó gyárkémények tűnnek elő... Eles fütty... s a vonat berobog Budapest nyüzsgő pályaudvarára.

Két napig voltam a gyönyörű fővárosban. Különösen a Duna ragadta meg figyelmemet élénk forgalmával, hajójáratával. Sokáig el tudtam volna nézni nagyszerű hidjait, fűrge propellereit, lomha teherszállító hajóit s magát a méltóságos folyamot. Felszálltunk egy propellerre s amíg a kis csavargózós gyorsan szelte a Duna hajkait, én a partok szemlélésén voltam elmerülve. A budai oldalon a citadellával koronázott Gellért-hegy,

a gyönyörű királyi palota, Halászbástya, a góth-stylú Mátyás templom, a pesti oldalon pedig az Országgház és Tudományos akadémia nagyszerű épületei nyujtanak gyönyörű panorámát.

A Margit-szigeten kiszálltunk. Ezen a csodaszép szigeten, amely a ragyogó, modern Pést és a történelmi multról beszélő „ős” Buda között a méltóságosan hőmpölygő Dunából emelkedik ki, árnyas fáival, gazdag színpompájú virágágyaival, üde zöld gyepével. A fákon dalos, csattogó madarak éneke, a fák alatt boldogan játszó gyerekek vidám kacagása veri fel a sziget csendjét. Ezen a bájos szigeten állnak a halhatatlan költőnek, Arany Jánosnak tölgyfái, s mellettük a nagy költő szobra. Megérkeztünk a szent Margit kolostor romjaihoz. Ebben a kolostorban — amelynek emlékét csak néhány repkénnyel befutott fal hirdeti, a második honalapítónak IV. Bélának leánya; Margit királyleány töltötte nemes életét. Elmélázva állok meg ez öreg falak előtt, amelyeket a törökök dulása és az idő mindent megörlő foga még meghagyott. Hány század dicsőségét látták ezek az öreg falak, ott a csendes szigeten, hallgatva a Duna vízének halk csobogását, a sziget fának susogását. Majd elbucsuztam a romoktól, a szép Margit szigettől s nemsokára Budapesttől is.

„Holnap a Balatonhoz utazunk!” Ezzel a boldog érzéssel feküdtem le aznap este. Meg fogom látni Közép-Európa legnagyobb tavát, a csillogó kék Balatont. S álmaim másnap valóra váltak. Ott ülök a vonatban, amely éleset füttyölve, lassan távolodik el az állomástól. Elmaradnak az állomás épületei s nemsokára kint robot az aranykalászos buzaföldek között. Korán reggel van. Harmatcseppek — mint a legtündöklőbb gyémántszemek — ragyognak a fűszálakon a felkelő nap fényében. Friss reggeli szél csap be az ablakon. Sok helyen már aratnak. Dül az aranykalász rendre, a kaszák meg-meg-

Csehszlovákiai előfizetőinkhez!

Blatniezky István ur a „Cimbora“ kiadóhivatalának egyik tisztviselője csehszlovákiai körutra indul, amely alkalommal esetleges panaszaitokat és kívánságaitokat orvosolni fogja és felkér Benneteket arra, hogy hátralékos előfizetési díjaitokat kirizessétek, valamint hogy támogassátok őt új előfizetők szerzésében.

Kérünk Benneteket, fogadjátok megbízottunkat szívesen és gondoljátok arra, hogy nekünk igen sok költségbe kerül megszolgált pénzünkért házhoz menni és nem szeretnénk, ha ezt a sok költséget hiába okoztuk volna.

A CIMBORA kiadóhivatala.

villannak a napfényben. A napbarnította, izmos kaszások után dalos marokszedő leányok haladnak. Gyül a kéve, a kereszt... Búg a csöplégép, hangja összeolvad a vonat egyhangú zakatolásával. Majd változik a kép. Az Alföld kalászttermő síksága helyett, a Dunántul bortermő dombjai között robot a vonat. Majd egy sötét alaguton robot keresztül. Azt a képet, amely azután tárult elém, sohasem fogom elfelejteni, édes Nagyapó. Elém tárult egy óriási, kék színben pompázó víztükrör: a Balaton. Ameddig szemem ellát, mindenütt lágyan hullámzó kék víz, amelyen a napsugarak „mint megannyi tündértáncot járnak.“ Középen egy felhő sötét árnyéka húzódik. Néhány vitorlás szeli át a csillogó víztükröt. A víz felett fehér sirályok lebegnek. Mindenütt csinos villák mosolyognak ki a part fái közül. A távolban Tihany körvonalai látszanak. Mily pompás ez az óriási víztükrör mely csillogva veti vissza az égboltozat derült, kék színt! Szemem alig bír betelni az elem táruól nagyszerű látvánnyal, amelynek leírására gyöngye az én tollam.

Alsóörsön kiszálltunk. Alsóörs kedves kis fürdőtelep. A Balaton partján csinos villasor hívogatóan intget. A fürdőtelep mögött erdővel koronázott hegy emelkedik, amelyen a falu kis fehérre meszelt házai és piros cserépes temploma tűnik elő. Oly megkapóan bájos ez a vidék, amelynek minden helyéhez a nép szebbnél szebb regéket fűz. A balatoni szellő lágy dudolása, a tó hullámainak mormolása, a nád zizegése megtermékenyíti a lelket, s így keletkezik a Balaton mellett az a sok rege, mese...

S itt van ez a gyönyörű, ezer színben játszó tó. Csendes időben sima mint egy óriási tükörlap. A kék víz felett fehér sirályok lebegnek. A habokat kis vitorlások szelik, amelyek közé egy-egy füstöt pöfögő gőzös is vegyül. Tiszta időben látni lehet a kettős tornyu tihanyi apátságot, Siófok víztornyát és Kenese kis házait. Oly bájos ez a kép! Nem hallatszik más, csak a

nádlevél zizegése, a hullám csevegése, a habokkal játszó szellő csacsogása.

Ki is hinné, hogy ez a csendes, szelid Balaton, amely oly lágyan ringatja fehér szárnyu vitorlásait, viharban mily megrendítő tud lenni! A víz szép kék színe haragos zölddé változik. A balatoni szellő vad viharrá fajul, zugva, bömbölve rohan végig a tó felett felkorbácsolva a habokat. Az óriási szürke hullámok vadul tajtékozva csapkodnak a parthoz. Megered a zápor, villámok cikázva csapnak bele a kavargó, tajtékozó vízbe. Oly fenséges látvány a vihar a Balatonon! A tajtékozó, hullámzó víz s a szürke, haragos ég!

Gyönyörű képet nyújt alkonyatkor a Balaton. A lenyugvó nap biborszínű sugaraival rágyógja be a tavat. Megaranyozza a felhőket, a vizen csendesen suhanó vitorlásokat. S mikor a biborszínű gömb a láthatár peremén letűnik, leszáll a Balatonra az est. Az égen feljönnek a csillagok ezrei, amelyeket visszaragyog a Balaton sima tükre. A távolban Siófok lámpái ragyognak. Ez a gyönyörű, Velencére emlékeztető kép tárult elém amikor este a Balatonon esőlnakéntünk. Csend van. Csak a habok halk esobogása, az evezők szabályos csapásai hallatszanak, miközben esőlnakunk gyorsan siklik a csillogó vizen. S a mély csendben egyszer csak felhangzik a tavon evező halászsok éneke...

S képzelheti, édes Nagyapó, hogy ezen a gyönyörű vidéken, emellett a szépségekben kifogyhatatlan tó mellett milyen jól telt a nyaram. Volt itt három édes kis gyerek, azokkal sokat fürödtünk, lubickoltunk a hús hullámokban. Megtanultam uszni, úgy, hogy már 100 métert is leuszok a Balatonba. Kedves keresztzüleimmel este felé esőlnakéntünk vagy vitorlázunk a lágyan hullámzó vizen. Gyönyörű sétákat tettünk a parton és a hegyen elterülő árnyas erdőben, ahol számócsát, gombát szedtünk s gyönyörködtünk a pompás kilátásban. Nagy örömet szerzett az én legjobb barátom, a „Cimbora“ amelyet anyuka utánam küldött. Leheveredtem a puha gyepre, körém gyűltek a kis rokonaim s felolvastam nekik az én Nagyapókám meséit. A kicsikék figyelmesen hallgatták annak a drága, ezüsthaju Nagyapónak meséit, aki unokáivá fogadta a magyar gyermekeket s mesél nekik oly szépen, oly szeretettel...

Ilyen boldogan telt a nyaram, édes Nagyapó, s nagy hálával gondolok drága jó keresztzüleimre, akik ezt a felejthetetlen szép nyarat szerezték nekem. De utóvégre is minden jönnek vége szakad egyszer. Vége felé jár már az arany szabadság: a vakáció... Isten veled szép Balaton! Isten veled, te árnyas erdő, susogó nádas! Isten veled, boldog vakáció!... És most megerősödvé, friss erővel várom az iskolai év megkezdését. Munkára fel!

Kezeit csókolja
(Mezőtur, 1927. szept. 13.)

forró szerető unokája:

Varga Évi

II. gimn. o. t.

Puska durran, fut a nyul

MÜHLBECK KÁROLY RAJZAVAL.

Puska durran, fut a nyul, árkon át, bokron át. Kárba ment a puskapor. Útheted a nyomát.

Szalad, csahol a kopó. Szalad, de hiába. Eltűnt a nyul. Szaladhatsz. Nem akadsz nyomába.

Hej, haragszik a vadász! Üres tarisznyában kotorász. Morgodorgom, szedtevette! Hej pedig hogy célba vette!

Megy a vadász hazafelé. Folyton morog maga elé: Halász, vadász, madarász, üres tarisznyában kotorász!

Beszélgetés az anyákkal

Levélben meglehetősen sűrűn beszélgetek az anyákkal, ezt a beszélgetést azonban szeretném meghonosítani a Cimborában is, hát-ha hasznukra válnék az azoknak is, akiknek vagy nincs idejük a levelekben való beszélgetésre, vagy nincs kedvük erre. A nagy összeomlás előtt is hasznos volt ez a beszélgetés, még hasznosabb és szükségesebb ez a nagy összeomlás után; amikor a gyermeknevelés és oktatás gondja megsokasodott. Ma az anyának nemesak az elszaggatott gyermekruhát kell foltoztatnia, de pótolnia kell az iskola kényszerű mulasztását is, s ezt a munkát talán megkönnyítené, ha erről beszélgetnének a Cimborában; ha az anyák itt kicserélnék tapasztalataikat, sőt, ha arról is beszélgetnének, hogy a megváltozott helyzetben miként gondolkoznak, mik a terveik a gyermek jövőjéről elhelyezkedését illetően.

Kérem hát nemesak azokat az anyákat,

akikkel eddig is leveleztem, de mindazokat, akik e nagyfontosságú ügytől nem sajnálják az időt, a papírost és tintát, vegyenek részt a beszélgetésben, amire én külön helyet nyitok a Cimborában. Természetesen, a „külön levelek“ ezután sem maradnak el, már azért sem, mert vannak egyéni és családi ügyek, amelyek nem valók a nagy nyilvánosság elé, — ezekre a levelekre ezután is külön fogok válaszolni s belőlük csak annyit használok fel közlésre, amennyinek a közlése kívánatos, tehát hasznos is.

Bizom, a Cimborá-anyák lelkeségében, hogy megértettek, s a maguk és mások gyermekeinek érdekétől nem sajnálják az időt és a fáradságot.

A jövődő nemzedékről van szó!

(Kisbaczon, 1927. Születésem 68-ik fordulóján.)
E-lek n-a-g-y-a-p-ó.

Gyuri születésnapja

Irta: ADÉL NÉNI.

Közeledett Gyuri 10-ik születésnapja s édesanyja megengedte, hogy megünnepelhesse. Sok jó pajtása, iskolatársa volt, fiúk és lányok is, ezeket meghívhatta ez alkalommal, ami már előre is örömteljes izgalomban tartotta.

Most már csak azon törte a fejét, mit nyújthatna majd a kis vendégseregnek szórakozásul?

Különböző társasjáték, szobában és szabadban — ez már nagyon megszokott valami. Még a kiváló jó uzsonna, amit Anyuka ilyenkor feltálal, szintén kapható másutt is. De Gyuri valami különleges, nem minden nap szórakozással szeretett volna vendégeinek kedveskedni s hasztalan gondolkozott fölötte — nem tudott valami okosat kieszelni.

Végre Nagyanyóhoz fordult, ki ezidőtájt szintén Gyuriéknál tartózkodott s kérve-kérte, segítsen neki valami helyeset kitalálni. Meg is tette szívesen. Gondolkozott fölötte és rájött, mi lesz a leghelyesebb.

No Gyurikám, rendezünk egy színelőadást! Meglásd, ha jól sikerül, milyen nagy hatása lesz. Pajtásaidat nem avatjuk be a dologba, mert meg akarjuk őket lepni, ugy-e? s így — persze — szerepet sem adhatunk nekik. De nem baj. Majd kitalálnak a szereplők a háziakból, édes fiam. Itt van elsősrban a német fräuleinotok, ki már jól tud magyarul. Aztán te, az öcsikéd és unokafivéred, Jancsi, még magam is beállok közétek, sőt ha szükséges, a Boresa szakácsnőt is berendeljük. Anyukának dolga lesz a vendégek körül, őt nem foglalkoztatjuk.

Nagyot ugrott örömeiben Gyuri erre az indítványra és megölegette Nagyt jobbról, balról.

Drága Nagyanyó! Te mindent helyesen elintézel. Tudom, ez is sikerülni fog, ha te veszed a kezédbe.

Csak keressünk most már apuka könyvei között egy megfelelő rövid szindarabot, amit hamarosan be tanulhassunk, mert az idő halad, Nagyikám és sokszor kell próbálnunk is. Neki dőltek tehát az apuka könyvszekrényének és volt keresés jobbra-balra, míg végre Nagyi talált egy rövidke, kacagató gyermek vigjátékot, melyben a szereplők sem nagy számmal voltak s így teljesen megfelelt. A kis hős volt a címe. Nosza hozzáláttak azonnal a szerepek kiírásához, miben a fräulein és Gyuri élénken segítettek. Azután a betanuláshoz fogtak. Ez már egy kicsit nehezebben ment. Öcsike nem igen akart kötélni állni s Jancsi sem valami szívesen tanulta, de Nagyi biztatására mégis ment a dolog valahogy. A szülők mosolyogtak rajta és várták a dolgok fejleményét. Nem igen bíztak a sikerben, de minthogy Gyuri boldog volt, már a készülődés révén is — szívesen elnézték azt a kevés felfordulást, amit az előmunkálatok okoztak.

A gyermekszobában lesz a színpad, hangoztatta Gyuri nagy fontoskodva, s a szomszédyszoba, az apuka szo-

bája — minthogy ez a legnagyobb a lakásban, — lesz a nézőtér. Csak jól elférjen aztán nagymama, mindenki! A próbák folytak naponta és ámbár el nem mulott egy sem holmi apróbb csatározás nélkül — mert a három fiú mindannyiszor összekapott s valamelyik részére kijutott rendszerint egy pár hátbapüffentés — mégis csak haladtak a cél felé. Végre aztán elérkezett a nagy nap! Már kora reggel talpon volt az egész ház apraja-nagyja. Hiszen a gyermekek nem is hagyták a nagyokat aludni, annyira izgatta őket a készülődés. No meg aztán sok volt még az elintéznivaló. Délelőtt tartottak még egy főpróbát, minden szépen ment, ezuttal verekedés nélkül. Boresa szakácsné már a függönyt is ügyesen húzgálta előre-hátra, ahogy kellett, azonkívül a sugó szerepét is neki osztották ki. Mikor aztán délután már gyülekezni kezdett az apró vendégsereg, Gyuri kifogástalan udvariassággal fogadta őket s anyja gyönyörködve nézte, hogy szorgoskodik vendégei körül. Mindegyik kedveskedett az ünnepeltnek valamivel. Rengeteg cukrot, csokoládét kapott a nap hőse s ámbár ő ezeket nagyon szerette, most nem sokat törődött vele, folyton csak a meglepetésen, a szindarabon járt az esze. Ugy beszélték meg Nagyival, hogy egyenként surrannak ki a társaságból a szereplők felöltözni s a darabhoz készülni. Aztán mikor minden rendben van, anyuka bevezeti a vendégsereget a nézőtérre. Így is történt minden terv szerint s a meglepetés kitűnően sikerült.

Alig tértek magukhoz az apró vendégek a fölött, hogy mi lesz itt most, amikor már félrelibbent a nagy függöny s Gyuri, a főszereplő, megjelent a színpadon. Óriási tapssal fogadták kis pajtásai és pajtásnői, ezek után pedig szépen, simán folyt le az előadás. Még öcsike is olyan kedvesen mondta el apró mondókáit, hogy a közönség alig várta a darab végét, amikor összevissza csókolhatta érte. A darab jóízű tréfáin a szereplők helyes játéka mellett kitűnően mulatott a kis sereg s utána aztán pompás uzsonnához ültek, melynek alig volt vége-hossza. Késő estefelé oszlott szét a társaság, egy nagyon kellemesen eltöltött délután emlékével. Nagyi pedig boldogan ölelte magához drága unokáit s azt sugta a Gyuri fülébe: Jövőre még szebbet rendezünk!

(Budapest.)

Búcsu a rétfől

Meleg nyárnak, langyos ősnek vége, vége, vége már,
Hol nem régen virág nyílt még, erdő, mező oly kopár!
Gulya, ménes bucsuzódik, hazafelé mendegél,
A szél mind csak azt dudolja: jön a tél, jön a tél!

E—6.

KUKORICAFOSZTÁS

Megérett a kukorica. Az áldott nap megérlelte. Egy-egy szálon két-három cső. Ha kapáltak, nem hiába kapáltak. Nagy szekereken hordják a kukoricát a kocsiszin alá. Ott halomba terítik.

Legények, leányok, gyermekek, hej de örülnek előre a mai estének! Ma van a kukoricafosztás. Ez ám a kedves munka. Mulatság ez. Letelepdednek a kukorica-halomra. Fosztják, fosztogatják a kukorica héját. Kukorica héjából kimosolyog a szép piros cső. Mennyi szem van rajta! S milyen szép!

Legények, leányok dalolnak. Messze elhallik vidám dalolásuk. Annyian gyűlnek össze a nótára, hogy alig férnek a kocsiszin alatt. Egymás hegyén-hátán ülnek.

Egyszerre elhallgat a nóta. Egy vén ember mesélni kezd. Híres mesemondó az öreg. Reggelig sem fogyna ki a meséből. — No még egyet! No még egyet! — kérve-kéri. A vén ember tovább szövi, fonja a mesét. Mond szomorút, mond vidámot, kacagtatót.

Ha a gazdasszony nem hozna sült burgonyát, főtt kukoricát, almát, szilvát s mi egyebet: vége nem szakadna a mesének.

Ejtfélre jár az idő, amikor elbucszukodnak. Szép csendesen mennek hazafelé. Nem dalolnak. Tudják, hogy mi a tisztesség. Nem szabad felzavarni álmukból az alvó embereket. Majd holnap este dalolhatnak, mesélhetnek ismét. Sok este lesz még kukoricafosztás. Hol itt, hol ott. Így mulnak el az esték. A kedves őszi esték.

E—ó.

A KÖNYVNYERTESEKHEZ!

Többektől, akiknek neve Tökmag öfelsége kalapjából szerencsés nyerőként került ki, panaszos levelet kaptunk, amelyben sérelemzik, hogy a nyert könyvet nem kapták meg. Bár mi minden egyes alkalommal azonnal elküldtük a könyvet a nyertes nevére, lehetséges, hogy az utközben elveszett valahol és így nem jutott a nyertes birtokába.

Kérjük tehát mindazokat, akik rejtvénymegfejtéssel vagy pályázaton könyvet vagy nyeresémtárgyat nyertek és azt nem kapták meg, hogy ezt velünk egy levelezőlapon a címük pontos közlése mellett közöljék és mi azonnal gondoskodni fogunk róla, hogy az újabb könyvküldemény címére elküldessék.

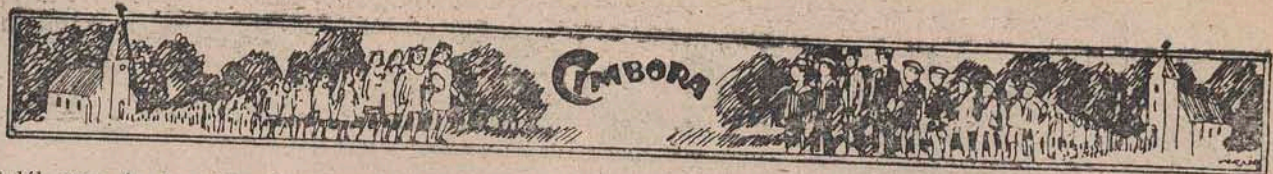
Természetesen jutalomkönyvben is csak azok részesedhetnek, akik előfizetési díjaikat pontosan befizették. Annak tehát, aki jutalomkönyvre tart igényt, előfizetési díját legalább 1928. jan. 1-ig okvetlenül be kell küldeni, mert hisz nem kívánhatja senki tőlünk, hogy olyan előfizetőnek, aki az előfizetési díj beküldésében pontatlan, még külön ajándékot küldjünk.

A jövőre nézve is meg kell jegyeznetek magatoknak, hogy a jutalomkönyvet és ajándéktárgyat a nyeresékek csakis az esetben küldjük el, hogyha előfizetési díját legalább a folyó évnegyedre már kiegyenlítetté.

Elek nagyapó üzeni.

A levél írás igen fontos szabálya: hol, melyik évben melyik hónap hányadik napján kelt a levél!

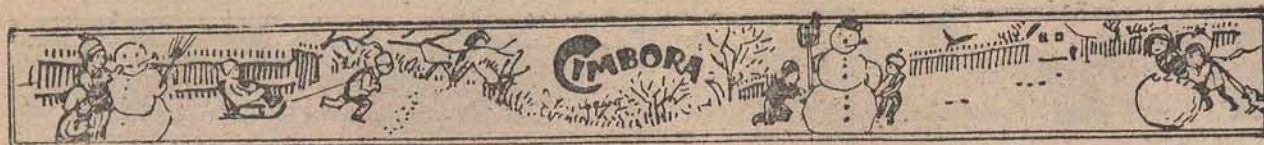
Weinberger Zitta, Torda. „Csak úgy kopogás nélkül” jelentet, hogy itt vagy. Jól teszed, mert hozzám bármikor beléphet minden jó gyermek, ha ajtómon nem is kopogtat. Bár IV. elemi osztályos vagy, már régi olvasója vagy meséimnek, s most drága anyukád megrendelte a Cimborát is, mivelhogy tiszta kitűnő bizonyítványt vittél haza. Szeretettel látlak unokáim seregében s meghat, hogy első leveledben megemlékezél a születésnapomról. A rejtvényed, különösen, mert Cimborá a megfejtése, igen könnyű. Nehezebb is telik tőled. — **Bárdos Anna, Szatmár.** Rajzod ügyes másolat, van benned rajzoló készség, de igyekezzél természet után rajzolni. Ha helyesen osztod be az idődet, az iskolai évben is irhatsz levelet. Kívánatos is, hogy írjál, mert a levélírás fontos kiegészítője az iskolai tanulásnak. — **Ifj. Zalányi Gyula, Nagyvárad.** Levelet is, ne csak megfejtést! — **Lehner Imre, Temesvár.** Nem haragszom, sőt megdicsérek, mert látszik, hogy figyelmesen olvasod az ujságot. A 26. szám első oldalán levő képről szelvéből csakugyan hiányzik egy-két sor még szed. Ime, leközlöm újra! Zúg, ha örül, zúg a malom. Oda viszem a búzámat, lejáratom. Hála Isten, van víz elég. Jól forog a malomkerék. Jó dolga van a molnárnak. A malomba sokan járnak. Éjjel-nappal jár a malom. Nem ül belé az unalom. Lisztes a molnár kalapja. Örömeben félre csapja. Szedi, veszi a sok vámot. Vigan éli a világot. — **Dominits László, Saroltavár, Temes megye.** Megkaptam a beszámolódat s vele a Moreniből való fényképet. Szép, igen szép kép. — **Muzsnay Gabika, Székelyudvarhely.** Négy éve jár neked a Cimborá, s most írod a harmadik levelet. Igazad van: irhattál volna ez alatt százat is, No de én is jól megvárattalak az Emlékkönyveddel. Tán sohasem volt annyi irni való, mint ezen a nyáron: emiatt irtam oly későn a könyvedbe. Azt látom a leveledből, hogy ha nem is irtál gyakran, szeretettel gondolsz rám, különben nem kívánnád, hogy az arcképem leszálljon a falról s ott maradnék nálatok. Hiszen, ha más formában is: ami késik, nem mulik. A kiadó bácsinak továbbítottam a 20 lejt a Li Fan bosszúja c. regényért. Rejtvényed sorra kerül. — **Horváth Ilonka, Nagyvárad.** Magam is remélem, és hiszem is, hogy fogsz te még jobbakat és szebbeket irni multkori történetednél. Van rá időd. Az egyik adoma sorra kerül. — **Varga Évike, Mezőtúr.** Hálás lehetsz Anikónak, hogy lemásolta a beszámolódat, mert a szedő bácsik ritkán látnak ily szép és tiszta írást. Remélem, a szemhurutod elmúlt. — **Palocsay Erzsébet, Torda.** Levél ment. — **Csák Géza, Feled, Csehszlovákia.** Dicséretreméltó a kívánságod: visszakéred a Madárvédelemről szóló s közlésre elfogadott cikkekédet, hogy jobban megird. Ez azt jelenti, hogy tavaly óta fejlődött. A rajz most már elég nagy. — **Szepessy Zoltán, Nagyenyed.** Ez az üzenetem már Enyeden

talál, nem Aradon. Remélem, már meg is szeretted a hires Bethlen kollegiumot, amely fölött a nagy Bethlen Gábor szelleme lebeg. Felvették Nagy Áront is, akiről irtam neked. Ő nem kisbacsoni, de Erdélyről sokat beszélhet neked. Akár mostanában, akár nagyobb korodban jössz Kisbaczonba; a nagyapó kapuja tárva-nyitva áll. Edes jó anyádnak levél ment. — **Petrovay Gabriella, Kolozsvár.** Még gondolni sem mersz arra, hogy valaha megválj a Cimborától, oly „nagyon-nagyon” szereted. Nem is fogsz megválni, ha úgy fejlődsz tovább az írásban, mint ahogy elindultál. Mindakét írásod stílus dolgában sokat ígérő, a többit majd meghozza az idő. Következő leveledben szépen valld be: hány éves vagy. A rejtvényed sorra kerül. — **Lukács László, Vulkán.** Nagyon jól telt a szünetidő s az írás ritkán jutott eszedbe, de ezután szorgalmasabb leszel. Számon tartom ígéretedet, s te se feledkezzél meg, hadd javuljon és széptüljön az írásod. A kiadóbácsinak irtam, hogy az ígért két könyvet még nem kaptad meg. — **Hanvay Klári és Erzsé, Csiz, Csehszlovákia.** „Hätlen” unokám voltál eddig, de most igyekszel kijavítani a hűtlenségedet. Hát csak javítsd ki, s ha még a magyar ruhás képedet is megkülönböztetted, egészen kibékülnek veled, ami különben nem is menne nehezen, mivelhogy haragudni nem tudok. A rejtvényedben van egy-két hiba. Nézd csak meg jól. Hogy hány igazi unokám van? Éppen tizenkettő. — **Horváth Sárika, Székelyudvarhely.** Gondoskodtam, hogy ezután Udvarhelyre küldjék az újságot és ne Vulkánba. Ide is írom a címedet, hadd lássák a Cimbora unokák, milyen „nagy kislány vagy te: H. S. IV. éves tanítónőjelölt, Székelyudvarhely, Ref. Kollégium. A történetedet elolvasom s majd levélben írok róla. Örvendek, hogy Lukács Margit is ott lesz. Eddig bizonyára megismerkedtél Nagy Lujzával is, aki a nővérem unokája. — **Daniels Felicitás, Nagyvárad.** Bizony, nem esoda, ha sokáig hallgattál, mert nagy dolog ám két osztályt végezni egy évben s idegen tanárok előtt vizsgázni. Az eredménnyel meg lehetsz elégedve, s ezután ha iskolába jársz, bizonytal tiszta tizes lesz a bizonyítványod. A beszámolót okvetlen elvárom. Hiszem, hogy sokat tanulnak belőle olvasótársaid, de még nagyapó is, mert ő sem járt ám Hannoverben. A tussal, tollal és ceruzával rajzolt képek mind alkalmasak a sokszorosításra. Az írásodat nem találok csunyaának, de sokat javulna, ha kissé lassabban írnál. Rejtvényed és az apróságok sorra kerülnek. — **Smil Gizi, Gyergyószentmiklós.** Örvendek, hogy te is részt vettél a színelőadásokban, sőt a ti házatok volt a — színház. Oly sok helyen voltál, hogy a beszámolót elvárom. Nem esudálok hogy tetszik a Fehér sas. Általános tetszésnek örvend Fábán bácsinak ez a regénye is, éppen mint a Szilasy Bálint szép históriája. — **Csontos Andor, Várfalva, Tor-damegye.** A tanítói pálya apostoli pálya: igen szép tőled, hogy e pályát választod. Ha elfogadtam a rejtvényed, sorra is kerül. Úgyesen irtad meg a Ráróról való emlékezést, de van egy nagy baja a te írásaidnak: úgy látszik, nincs türelmed a lassu írásra. Emiatt van a sok helyesírási hiba. Autogrammot küldtem. — **Kovrics Pi-**

roska, Matild, Ibolyka, Katica és Irénke, Torda. Őt leány egy családban. Hát bizony, a ti szüleiteknek sem gondért, sem vidámságért nem kell a szomszédba fáradni. Leveleteket, ha még nem tudom hányszor hosszabb is, gyönyörűséggel olvastam volna végig, mert a szép kerek betűkből őszinte szeretet mosolygott felém. És annyi kedvesség e levélben, amint leírjátok a Cimbora várását! Apának és Anyának, akik szintén olvassák a Cimborát, tolmácsoljátok viszont üdvözlömetem. Ó, igen, ti is arra kértek, hogy közöljem nagyanyó arcképét. Közölném én szívesen, de ha nem engedi nagyanyó! Sohasem kívánta a nyilvános szereplést. Az ő tiszte: gondoskodni arról, hogy nagyapó esendben és békességben irhasson a gyermekek ezreinek. A nyári beszámolót várom. — **Kursinszky Mártha, Nagyvárad.** Remélem, beszámolsz a budapesti vakációzásról. — **Serester Anna, Bodola, Brassóm.** Gondolom, lesz mit hallanod egész télen, ha Manci Budapesten volt, s szinte látom a nagy örömet, mert neked is megígérték a szüleid, hogy majd Budapestre visznek. Az bizony jó lett volna, ha segítesz nekem az almaszedésben. Szeptember elején kezdtük s október 10-ike körül végeztük. Nagyanyó is részt vett az almaszedésben, néha-néha reggeltől estig. No de piros is az arca, mint a pirosrózsa. — **Partos István, Marosvásárhely.** Voltál Magyarországon, voltál Csehszlovákia. Bizony, ha voltál, be is kell számolnod erről. A pótlórejtvény sorra kerül. — **Bodola István, Sepsiszentgyörgy.** Számon tartom az ígéretedet, hogy ezentul szorgalmasabban írsz. A versed reménykeltő szárnypróbálgatás. Olvasd nagy figyelemmel a jelesebb költők verseit, mert ez mindenképpen hasznodra válik. — **Komjátszegi Bözsike, Harangláb.** Pompásan irtad le a te arisztokratikus hajlamu cícadat. A Péterkét, akit apukád vadászat közben talált az erdőben. Hát csak írjál a galambjaidról és a nyulaidról is. Az intézetben bizonyosan megengedik, hogy időnként írjál nagyapónak, ha a tanulással rendben vagy. Annak igen örvendek hogy a gyöngékednek levege, mert — hogy is mondja nagyanyó — fő az egészség. — **Maléter Pali, Eperjes.** Olvasd el a 27. számban a sorsjátékról szóló közleményt s abból megtudod, hogy miért kaptad a könyvet. Remélem, a nyaralásodról beszámolsz. Ha oly igen kívánczol nagyapóhoz, ide is eljöhetsz, bár „egy kissé” távolabb van Eperjeshez, mint Bártfa, ahol nyaraltál. Annak örvendek, hogy odajársz táncórára, ahová Szepesházy Klári, az én kedves Cimbora-unokám. A kiadó bácsinak ismételtelen üzentem, hogy ha van fölösleges példány, a Gyémántköves mellti-ből pótolja a 48—57. oldalt. — **Csonka Irénke, Torda.** A te bucsuzásod oly szép és megható, hogy ennek a levélnek a gyönyörűségében részeltetnem kell a Cimbora összes olvasóit. Egyébként: külön levél ment.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hó nap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hó nap 10-ik napja.

PÓTLÓREJTVÉNY.

Beküldte: László Klárka.

- ndre
- izella
- vet
- ábor
- lga
- óra
- ávid
- ttó
- ászló
- ndrás
- ibor
- özsi
- gnes
- elli
- amás
- telka
- usi
- éza
- sztike
- argit
- rzi
- eréz

E szavak kezdőbetűi Petőfi egyik szép versének a címét adják.

CIMBORA képes heti gyermeklap. Megjelenik havonta háromszor, minden hó 10., 20. és 30.-án.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Romániában negyedévenként 100 lei, Csehszlovákiában negyedévenként 20 Kc., Magyarországon negyedévenként 3 pengő.

KIADÓHIVATAL: Satu-Mare (Szatmár), Strada Mircea cel Mare 3. A kiadóhivatalhoz küldendő a „Cimbora“ előfizetési bejelentései és díjai.

Laptulajdonos: Szabadsajtó könyvnyomda és Lapkiadó.

SZERKESZTŐSÉG: Bațanii-Mici (Kisbácson) u. p. Bațanii-Mare (Nagybácson), jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendő a „Cimbora“ részére szánt kéziratok, az Elek nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

ELLENZÉK

a legrégebb
és legelterjedtebb
magyar napilap

*

*Színház, művészet, zene, Sport,
Sakk, Rádió, Automobil rovatok,
Irodalmi melléklet*

CLUJ (KOLOZSVÁR) Str. UNIVERSITATII 8.

GYEREKEK!

A
MELISSA
CSOKOLÁDÉGYÁR
KÉSZÍTMÉNYEI
A LEGJOB-
BAK

MINDEN ÜZLETBEN CSAK EZT KÉRJÉTEK!
GYÁRTJA: „MELISSA“ CSOKOLÁDÉ- ÉS CUKOR-
KAGYÁR, MAUTHNER ÉS TÁRSA, CLUJ

Elek nagyapó minden munkáját megveheted a kiadóhivatalnál.

Benedek Elek: Híres erdélyi magyarok.

Elek nagyapó: Gyermekszínház. Gyermekszindarabok gyűjteménye.